

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-5-20 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-17/466-137
Karar Tarihi : 06.04.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : M. Nazlı AKSOY, Serap IŞIK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

: Ozan Yapı Malz. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
Şerif Ali Çiftliği Tavukçu Yolu Cad. No:158
K:3 D:7 Dudullu/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN

: Bolu Çimento San. AŞ.
Kdz. Ereğli Öğütme ve Paketleme Tesisi Hamzafakıhlı Köyü
Organize Sanayi Bölgesi Ereğli/Zonguldak

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Bolu Çimento A.Ş.'nin pazardaki gücünü kullanarak; çimento, cüruf vb. ürünlerin nakliyesi işiyle iştigal eden Ozan Yapı Malz. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.'ye ürün temini konusunda, rekabete aykırı koşullar öne sürerek zorluk çıkardığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Bolu Çimento San. A.Ş.'nin (Bolu Çimento) pazardaki gücünü kullanarak; çimento, cüruf vb. ürünlerin nakliyesi işiyle iştigal eden Ozan Yapı Malz. İnş. San. Tic. Ltd. (Ozan Yapı)'ya ürün temini konusunda zorluk çıkardığı ifade edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 21.12.2011 tarih ve 8708 sayılı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 26.12.2011 tarih ve 2011-5-20/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulu'nun 12.01.2012 tarihli toplantısında görüşülerek 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 27.03.2012 tarih ve 2011-5-20/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, önaraştırma konusu dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Ozan Yapı, esas olarak çimento fabrikaları ile hazır beton tesisleri arasında gerçekleştirilen çimento alım satımlarında, nakliyecisi firma olarak faaliyet göstermektedir. Çimento alım satım anlaşması, çimento fabrikası ile hazır beton tesisi arasında yapılmakta, hazır beton tesisinin belirlemiş olduğu nakliye firması, çimento fabrikasından çimentoyu alarak hazır beton tesisine getirmekte ve nakliye hizmetinin ücretini de hazır beton tesisinden almaktadır. Bu aşamada, nakliye firması (Ozan Yapı) ile çimento fabrikası (Bolu Çimento) arasında herhangi bir ticari ilişki bulunmamaktadır. Şikâyetin konusunu oluşturan, Bolu Çimento ile Ozan Yapı'nın

aralarındaki ticari ilişkinin kapsamı ise, kendi ifadeleriyle hazır beton tesislerine çimento götürdükten sonra, “dönüş yolunda araçların boş dönmemesi için” Bolu Çimento’nun Ereğli tesislerinden cüruf satın almalarından ibarettir. Özetle Ozan Yapı, Karasu’daki hazır beton tesislerine çimento nakliyesi yapmakta, buradan dönüşte ise Bolu Çimento’nun Ereğli tesislerinden cüruf satın almakta ve satın aldığı cürufu daha sonra satmaktadır. Bolu Çimento’nun çeşitli gerekçelerle kendisine cüruf satmaktan kaçınması ise, Ozan Yapı’nın konuya ilişkin olarak Kurumumuza şikâyet başvurusunda bulunmasına sebebiyet vermiştir.

- (6) Başvuru konusu iddianın rekabet hukuku çerçevesinde hakim durumun kötüye kullanılması başlığı altında “sözleşme yapmanın/mal vermenin reddi” kapsamına girebilecek bir ihlal niteliğinde olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bilindiği üzere teşebbüslerin bu tip tek taraflı eylemleri teşebbüsün hakim durumda olması koşuluyla, 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesi kapsamında ele alınmaktadır.
- (7) Söz konusu olayda, Bolu Çimento ve Ozan yapı, esas itibarıyla farklı pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerdir. Her ne kadar, Ozan Yapı, Bolu Çimento’dan cüruf almakta ise de, sadece yeniden satıcı konumunda olduğu için, Bolu Çimento ile Ozan Yapı’nın rakip durumda olduklarını söylemek mümkün değildir. Bolu Çimento’nun Ozan Yapı’ya mal vermeyerek, onu bu pazardan dışlaması, herhangi bir rekabet avantajı elde etmesi ve sonuç olarak rekabeti kısıtlaması, teşebbüslerin pazardaki konumları gereği olası değildir.
- (8) Şikâyetçi firmanın esas faaliyet alanı nakliye hizmetleridir. Kendilerinin açıkça ifade ettikleri üzere, Bolu Çimento’dan cüruf almaları, nakliye araçlarının geriye boş dönmeleri amacıyla yapılmaktadır. Zira esas olarak bir nakliye hizmeti sunmakta olan şikâyetçi firmanın ticari faaliyetlerini sürdürmesi için Bolu Çimento’dan cüruf alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Nakliye firmasının, çimentoyu götürdükten sonra araçlarının belirtilen bölgeden boş dönmemesi için cüruf alması, ticari faaliyetlerinin devamı için zorunlu unsur olarak kabul edilemez. Nakliye firması olarak, herhangi başka bir mal/ürün taşıma olanağı bulunmasının yanı sıra, öğütülmüş yüksek fırın cürufunun temin edilebileceği farklı seçenekler de bulunmaktadır. İnceleme konusu işlemin gerçekleştiği bölge itibarıyla, Karabük merkezli Karçimsa Çimento San. A.Ş. ve İstanbul merkezli Limak Batı Çimento San. ve Tic. A.Ş. öğütülmüş yüksek fırın cürufu satışında bulunmaktadır. Ayrıca, Lafarge Ereğli Çimento A.Ş., Aslan Çimento San. A.Ş. ve Nuh Çimento San. A.Ş. ham cüruf satışı gerçekleştirmektedir.
- (9) Şikâyetçi firma tarafından iddia edildiği üzere, Bolu Çimento’nun, kendisini diğer çimento fabrikalarının ürünlerini Karasu’daki hazır beton tesislerine getirmemesi konusunda tehdit etmesi de çok gerçekçi görünmemiştir. Zira Bolu Çimento diğer çimento fabrikalarının Karasu’daki hazır beton tesislerine çimento satmasını engellemek istediği durumda, bunu nakliye firmasını cüruf vermemekle tehdit ederek gerçekleştirmesi mümkün değildir. Ozan Yapı bunu kabul etse dahi, diğer çimento fabrikalarının, ürünlerini gönderebilecekleri pek çok nakliye firması mevcuttur. Nakliye firmasına bu şekilde baskı yapmak, istenen sonuca ulaşabilmek için elverişli bir unsur değildir. Bolu Çimento’nun söz konusu davranışının çimento pazarındaki olası etkileri incelendiğinde, rakip çimento fabrikalarının rekabet açısından zor durumda kalacaklarını söylemek mümkün olmamıştır. Zira diğer çimento fabrikalarının Ozan Yapı ile nakliye sözleşmesi yapmaları kendileri için bir zorunluluk olmayıp, bu firma dışında pek çok nakliye firması ile çalışma imkanları mevcuttur.
- (10) Ayrıca, Bolu Çimento’nun şikâyetçi firma ile ticari ilişkisini kesmesinin objektif nedenlere dayandığını gösteren birtakım hususlar da mevcuttur. Bolu Çimento, nakliyeci firmalar ve şoförlerinin, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemine ve iş güvenliği mevzuatına uygun olarak hareket etmelerinin zorunlu olduğunu ifade

etmektedir. Bolu Çimento tarafından gönderilen bir yazıda açıkça belirtildiği üzere, Ozan Yapı, defalarca uyarılmasına rağmen, gerekli güvenlik kurallarına uymamış ve bu durum tutanakla tespit edilmiştir. Gerekli güvenlik koşullarının sağlanmaması, o teşebbüs ile anlaşma yapılmamasını haklı gösterecek objektif unsurlardan birisidir. Bolu Çimento'nun gönderdiği bilgi yazısında, ürünün nakliyesine ilişkin güvenlik tedbirlerinin Ozan Yapı tarafından alınmadığı gerekçesiyle söz konusu durumun meydana geldiği, Ereğli Çimento Öğütme ve Paketleme Tesisinin devreye alındığı tarihten 2011 yılı sonuna kadar müşterileri adına Ozan yapı ile çalıştıkları ve yaklaşık (.....) ton taşıma işlemi gerçekleştirdikleri ve iş güvenliği kurallarına uyulduğu takdirde müşterilerinin diledikleri nakliye firmasıyla çalışabilecekleri ifade edilmiştir.

- (11) Sonuç olarak, Bolu Çimento'nun Ozan Yapı ile mevcut ticari ilişkilerini sona erdirmesinin ve kendisine cüruf vermekten kaçınmasının, rekabeti kısıtlayıcı nitelikte sonuç doğurmaya elverişli olmadığı, pazarların yapısı ve eylemin niteliği gereği, Kanun'un 6. maddesi hakim durumun kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.